

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ

WYD. : LUD. SPÓŁDZIELCZEGO TOW. WYD.

CZEK P. K. O. Nr. 142.176.

REDAKTOR NACZ.: ARTUR HAUSNER

CENA PRENUMERATY:

We Lwowie miesięcznie zł 4.20
z dostawą do domu . . . „ 4.50
na prowincji „ 4.50
za granicą „ 6.50

Cena pojedynczego egzemplarza
na całym obszarze Polski

20 groszy

na prowincjonalnych dworcach
24 gr.

Redakcja i Administracja:
Lwów, Sykstuska 21.

Telef. w dzień Nr. 24 — od godz.
10 wieczór drukarnia 496.

Unieważnienie list wyborczych Nr. 27, 28 i 35.

Załamanie się koalicji rządowej w Niemczech.

Ustawa szkolna kością niezgody.

BERLIN, 27 I. (Pat.). Komisja oświatowa Reichstagu zakończyła dziś w pierwszym czytaniu obrady nad ustawą szkolną, przyczem doszło do incydentu, który wywołał rozbięcie się w czasie głosowania koalicji rządowej i który jak się obawiają w kołach parlamentarnych — może pociągnąć za sobą dalsze poważne konsekwencje.

Na porządku dziennym dzisiejszych obrad komisji była sprawa paragrafu 20 ustawy szkolnej, do którego stronnictwo demokratyczne i niemiecka partja ludowa zgłosiły wnioski mające na celu utrzymanie w krajach południowo-niemieckich — szkolnictwa międzywyznaniowego.

W głosowaniu wniosek demokratyczny został odrzucony głosami całej koalicji rządowej przeciw lewicy. Gdy jednak przyszło do głosowania nad wnioskiem niemieckiej partji ludowej, który nie określając dokładnie krajów, o które chodzi, postanawia tylko, że na tych terytorjach Rzeszy, na któ-

rych dotychczas szkoły nie zostały rozdzielone, obecna sytuacja ma pozostać nadal, przeciw wnioskowi temu wystąpili bardzo ostro przedstawiciele gabinetu.

Między in. podsekretarz stanu Sweigert oświadczył w imieniu rządu, że musi uważać wniosek za zmieniający konstytucję, a więc wymagający na plenum Reichstagu większości dwóch trzecich głosów. Pomimo tego zastrzeżenia przedstawiciela rządu, — przy głosowaniu za stanowiskiem rządu opowiedziały się tylko stronnictwo niemiecko-narodowe, centrum i bawarska partja ludowa, natomiast niemiecka partja ludowa, której przewodniczącym jest minister Stresemann, wylała się z koalicji rządowej i poparta przez całą dotychczasową opozycję, przeprowadziła swój wniosek 16 głosami przeciw 12 głosom stronnictw rządowych. Na tem zostało ukończone pierwsze czytanie ustawy w komisji.

—:—

Rokowania niemiecko-litewskie.

Główną rolę odgrywają sprawy polityczne.

BERLIN, 27 I. (Pat.). Z okazji pobytu premiera litewskiego Waldemarasa kanclerz Rzeszy Marks wydał wczoraj przyjęcie.

BERLIN, 27 I. (Pat.). „Vossische Ztg.“ donosi na podstawie wiadomości z wiarygodnego źródła, że w ciągu wczorajszych rokowań prowadzonych w urzędzie spraw zagr. z premierem litewskim Waldemarasem udało się osiągnąć porozumienie o wiele większe, niż przypuszczano początkowo. Dotychczas rozważane być miały wyłącznie kwestje natury politycznej, sprawy gospodarcze zaś odroczone zostały na później. Ostateczna redakcja porozumienia, osiągniętego w poszczególnych kwestjach ma być dokonana w sobotę. Według twierdzenia pisma w kołach poinformowanych sytuację uważają za tak korzystną, iż mówi się już nawet o możliwości zawarcia niemiecko-litewskiego paktu przyjaźni.

BERLIN, 27 I. (PAT.). Premier litewski Waldemarasa przyjęty został dziś na audjencji przez prezydenta Rzeszy Hindenburga. W audjencji tej brał również udział poseł litewski w Berlinie Sidzikauskas. Po audjencji u prezydenta Hindenburga odbyło się w poselstwie litewskim śniadanie.

Po południu podjęte została nanowo rokowania pomiędzy delegatami litewskimi i niemieckim urzędem spraw zagraniczn. Jak donosi „Berl. Tageblatt“, o dotychczasowych

wynikach tych pertraktacji można powiedzieć tylko tyle, że w ciągu dnia wczorajszego rokowania te zwróciły się w kierunku, pozwalającym żywić nadzieję, iż porozumienie, w szczególności co do traktatu rozjemczego, dojdzie do skutku. Dziś po południu w rokowaniach litewsko-niemieckich główną rolę odgrywać mają obok kwestji traktatu rozjemczego także kwestje drobniejsze, jak gospodarka wodna, rybołówstwo decydujące znaczenie.

Decydującym dniem w rokowaniach ma być dzień jutrzejszy. Do jutra mają być zakończone wszystkie narady obustronnych rzeczoznawców. Wynik tych narad ma być przedmiotem bezpośrednich rozmów między min. Stresemannem a prem. Waldemarasem i dopiero rezultat tych rozmów będzie miał decydujące znaczenie.

Jeżeli w tej rozmowie dadzą się usunąć wszelkie dotychczasowe trudności, to, jak oświadcza „Berl. Tageblatt“, będzie można nazwać pobyt p. Waldemarasa w Berlinie sukcesem, naturalnym bowiem wynikiem takiego porozumienia będzie odprężenie w stosunkach niemiecko-litewskich, które nie pozostanie bez wpływu na Kłajpedę. W czasie dotychczasowych rokowań, według „Berl. Tageblatt“ główną rolę odgrywały kwestje polityczne, natomiast rokowania gospod. pozostały nieco w tyle.

Pogodzi ich nafta.

W przededniu rokowań angielsko-sow.

LONDYN, 27. stycznia. (A. W.) W związku z sensacyjnymi wiadomościami o mających wkrótce nastąpić poufnych rokowaniach przedstawicieli Sowietów z rządem angielskim, informują, że skłonność do zbliżenia się jest chwilowo obopólna.

Rząd angielski decyduje się na ten krok z następujących względów: 1) pragnie wytrącić partjom opozycyjnym hasło wyborcze, które głosi, że obecny rząd konserwatywny Anglii winien jest zerwania stosunków z Sowietami. 2) angielskie koncerny naftowe ubiegają się o współdziałanie z amerykańskimi koncernami w naftowych koncesjach sowieckich.

MIN. SOKAL WRACA DO GENEWY.

WARSZAWA, 27. stycznia. (tel. wł.) Dnia 29. b. m. wyjeżdża z powrotem do Genewy polski delegat przy Lidze Narodów min. Sokal.

KOM. STRASSBURGER W WARSZAWIE.

GDANSK, 27. stycznia. (A. W.) Komisarz Generalny Rzplitej p. Strassburger wyjechał celem zreferowania rządowi polskiemu spraw związanych z polityką Gdańska.

POSIEDZENIE KOMITETU GL. RADY SPOŻYWCÓW.

WARSZAWA, 27. stycznia. (tel. wł.) Dnia 1. lutego, odbędzie się posiedzenie Komitetu Gl. Rady Spożycwców. Na porządku dziennym znajdują się wnioski plenarnego posiedzenia Rady Spożycwców w sprawie zaopatrzenia ludności w sól i naftę.

RAPORT GOSPODARCZY P. DEVEYA.

WARSZAWA, 27. I. (AW). Doradca finansowy rządu polskiego p. Devey opracował pierwszy raport kwartalny omawiający sytuację gospodarczą Polski. Raporty podobne mają być doręczone władzom Banku Polskiego. Pierwszy taki raport obejmuje niespełna 2 miesiące tj. połowę listopada i grudnia. Bank Polski z chwilą otrzymania raportu ogłosi go w Polsce i zagranicą.

OBLAWA NA POWSTAŃCÓW LITEWSKICH.

KOWNO, 27. stycznia. (A. W.) W olbrzymich lasach powiatu szawelskiego zorganizowana została oblawa na ukrywających się jeszcze do dziś dnia powstańców litewskich. Dotychczasowe wyniki oblawy nie dały spodziewanych rezultatów. Zdołano ująć zaledwie trzech członków organizacji S. D. poszukiwanych oddawna przez policję kowieńską. Aręszowanych odstawiono do więzienia w Szawlach.

SYN TROCKIEGO DEPORTOWANY.

MOSKWA, 27. stycznia. (A. W.) Starszy syn Trockiego, student filozofji ostatniego kursu został również deportowany z Moskwy do kraju narymskiego. Młody Trocki zaangażowany był czynnie w pracach organizacji opozycyjnej.

Jak się pracuje na pokój.

Zbrojenia na wyścigi.

Liga Narodów skontrolowała wydatki na zbrojenia u 25 państw. Rezultat okazał, że państwa zbroją się na wyścigi, a budżety ich wojskowe wykazują wprost przestrasające cyfry.

I tak Stany Zjedn. podwyższyły swe wydatki na aparat morderezy w stosunku do czasów przedwojennych o 124 proc., Anglja o 65 proc., Włochy o 15 proc., a Japonja o 264 proc. Stany Zjednoczone — to najpołężniejsze ze wszystkich mocarstw, chronione swą ekonomiczną przewagą, geograficznie prawie nietykalne, bez nieprzyjaciół na swych granicach, podwyższają mimo to więcej, niż dwukrotnie, wydatki na cele wojskowe.

Również Anglja, która wyszła zwycięsko z wojny i ekonomicznie jest uzbrojona, dzięki temu, że ma wiarygodności na ca-

łym kontynencie, podwyższyła wydatki militarne o 65 proc. Rząd amerykański żąda od Kongresu uchwalenia 580 milionów dolarów na cele zbrojeniowe (dawniej 240 milionów). Anglji wystarczyło dawniej 355 milionów, obecnie obciąża się kwotą 509 milionów. Włochy wydawały swego czasu 125 milionów — teraz 185. Mimo zniszczenia Austrii, mimo nowych granic strategicznych, mimo tęsknoty ludów do pokoju!

Przeróżające wrażenie wywołują te cyfry, będące najwymowniejszym wyrazem istniejącego stanu rzeczy. I co wobec tej potwornej groźby, wiszącej nad ludzkością, mogą ludy myśleć o „pokojowych“ enuncjacjach mężów stanu, o uchwałach Ligi Narodów, o projektach układów, w których jest mowa tylko o środkach pokojowych, o trybunałach rozjemczych!

Socjalista w kazamacie rumuńskiej.

Swojego czasu donosiliśmy w obszernym artykule o życiu, walkach i cierpieniach socjalisty rumuńskiego Bujora, który od siedmiu lat męczy się w odosobnionej celi więzienia rumuńskiego w Doftana, za to, że był bojownikiem o wyzwolenie klasy pracującej. Ostatnio ukazał się w centralnym organie rumuńskiej socjalnej demokracji „Socialismul“ artykuł tow. Ilji Moscovici, w którym autor podaje wstrząsające szczegóły z więzienia życia Bujora. — Pisze on m. i.:

„Ujrzałem znowu Bujora po półtora roku. Od 7 lat, jak Bujor w najzupełniejszym odosobnieniu umiera powoli, dopiero poraz drugi udało się uzyskać zezwolenie na odwiedzenie go w więzieniu. Lecz jakaż różnica między pierwszą wizytą, a tą drugą! Pierwszym razem widziano go jeszcze w pełni ochoty do życia, ożywionego nadzieją, że zdoła wyjść żywcem z tego okropnego więzienia. Obecnie przed naszymi o-

czyzma stał Bujor — zupełnie inny. Był to już człowiek złamany cierpieniami, wychudły z głodu, nieumiejący cieszyć się z widoku przyjaciół, przyjmujący z rezygnacją wszystko, co go spotyka,

apatyczny wobec świata i ludzi.

Z wielkim trudem zdołaliśmy go nakłonić, aby opowiedział nam szczegóły swego życia w więzieniu i stosunków, w jakich się znajduje. Mówił niechętnie, prawie z odrazą:

„Obchodzą się tu z nim ze „specjalną“ pieczołowitością. Przebywa sam w osobnym oddziale więzienia, izolowanym od wszystkich innych oddziałów; przebywa w „specjalnej“ celi, wilgotnej, zimnej i ciemnej, pod „specjalną“ opieką dozorczy, a w ostatnim czasie, i jego pomocnika, którzy szykanują go z wyrafinowanym okrucieństwem; ma „specjalne“ pożywienie, przyrządzone wyłącznie dla niego z zepsutego

mięsa: po nocach budzą go „specjalne“ stuki za ścianami i drzwiami.

Wyrok dla niego opiewał na roboty przymusowe w gronie innych skazańców — a tymczasem

trzyma się go przez siedem lat w zupełnym odosobnieniu,

niepozwalając z nikim zamienić ani jednego słowa.

Początkowo spodziewał się, że ten system się zmieni, że winę tego traktowania go ponosi wyłącznie miejscowy zarząd więzienny. Wnosił zażalenia i protesty lecz wszystko na nic się nie zdało. Obecnie

nie wnosi już nigdy zażalenia,

odrzuca wszelkie „udogodnienia“, nie je zepsutego mięsa więziennego, nie przyjmuje nawet nadsyłanych mu z zewnątrz artykułów żywności, ponieważ tylko zrujnowałyby do szczętu jego żołądek i organizm, nieprzyzwyczajony do dobrego wikt, przeżyły jego agonje.

Uważa, że

ostatecznie padł już w walce o ideał prawdziwej cywilizacji:

poświęcił mu swoją wolność i swe siły, pozostaje do zrobienia jeszcze „mała ofiara“ — czekać na rychłą śmierć.

Obowiązkiem całej klasy robotniczej jest podnieść głos jaknajmiejniejszego protestu przeciw tym torturom, w jakich ofierze swej każe umierać oligarchja rumuńska. Jeżeli w którymś z krajów antydemokratycznych jakimś komuniście spadnie choćby włos z głowy, „Czerwona pomoc“ i inne komunistyczne i komunizujące organizacje podnoszą niebывały hałas, zasypują prasę często przesadzonymi albo nawet zmyślonymi biuletynami. Lecz jeśli socjalista wydany jest na pastwę wieloletnich mąk — biuletyny milczą o tem, tak jak milczą o cierpieniach prześladowanych socjalistów w Rosji.

Dlatego prawdziwa klasa robotnicza musi ująć się za męczennikiem i zawołać na cały świat: Bawujcie człowieka, którego barbarzyńska oligarchja morduje powoli, ale skutecznie!

—:—

A. PETRISTCZEW.

Z Rosji w świat.

W r. 1917 miał pięć lat. Ojciec był w jakimś urzędzie. Gdzie? Może w departamencie policji. Zapewne był szefem departamentu...

W pamięci jego pozostały jakieś echa dawno słyszanych wyrazów, których znaczenia nie rozumiał.

Wtedy była jeszcze mamusia, dobra mama. Było ciepłe mieszkanie i łóżeczko czyściutkie. I było zawsze co jeść...

Potem nie było już mamy. On z ojcem pozostał w Petersburgu, ale było zimno... I bardzo mało było do jedzenia.

Potem — w r. 1919 czy też 1920 ojca aresztowali.

Przyszli nocą i zabrali go...

Dziecko pozostało same. Dobry sąsiad, znajomy ojca — przyjął go. Potem zjawił się ktoś z czeki petersburskiej z nakazem:

— Powiedźcie chłopcu, że ojciec jego został rozstrzelany.

Gdyby to był syn robotnika lub chłopca, byłiby go oddali do schroniska.

„Dzieci są kwiatami ziemi“...

Ale rozstrzelany ojciec pochodził ze szlachty. Zostawiono więc dziecko jego własnemu losowi.

Podobnie jak fale miotają kawałkiem drzewa, tak strumień życia rzucił sierotą. Niósł go on z Petersburga do Taganrogu, stamtąd do Samarkandy, aż potem wysadził go na brzeg, gdzieś koło Mohylewa.

Gdy raz szedł z miasta do wsi, niespo-

dzianie nadarzyła mu się okazja zarobku. Chłopi szukali pastucha. — Pogadawszy z przechodzącym chłopcem, postanowili, że zamiast błąkać się bez celu, lepiej będzie, jeżeli będzie pasał ich bydełko.

Znalazł się też porządny człowiek, który zajął się chłopcem. Był to dawniejszy właściciel dóbr, który teraz żył jak chłop. Ale mógł dać chłopcu to, czego inni dać mu nie mogli, uczył go czytać i pisać. Posiadał nadto jeszcze resztki swej biblioteki i zaopatrywał chłopca w książki.

W lecie chłopak pasał bydło, a w zimie chodził do szkoły. Pierwsze miejsca w szkole przeznaczone były dla biedoty, ale tylko w wiejskiej szkole.

W wyższych szkołach trzeba się było jeszcze wykazać przynależnością do komsomolu (do komunistycznej organizacji młodzieży).

Nielatwo było osiągnąć takie poświadczenie: pastuszek miał dopiero 12 lat. To jest wiek „pionierów“, Komsomol małców takich nie przyjmuje. Ale chłopci są dobrodusznymi: „Co to szkodzi dodać mu dwa lata?“ Wystawili tedy chłopcu świadectwo komsomoleckości, ale nie wspomnieli o jego szlacheckim pochodzeniu.

— Bóg z tobą — ucz się tylko...

*

Z takim świadectwem i poświadczeniem miejscowej jacejki jedzie chłopczyzna do Moskwy. Jasno widzi cel przed sobą: chce się uczyć.

Moskwa... Świadectwa Komsomolu znakomicie mu służą. Przyjmuje go na chłopca do posyłek w ważnej instytucji; przyjmują go do „młodej gwardji“. Posyłają go z dokumentami do Rykowa i do Kalinina — do najwyższych urzędników komisariatu ludo-

wego. Otrzymuje nadzwyczajne odznaczenie — przepustkę do Kremłu.

Ale co się tyczy nauki to rzecz się ma gorzej. Liczną jest młodzież komunistyczna, ale miejsca jest mało. Bez bardzo ścisłego zbadania dokumentów nie przyjmuje się nikogo. Kontrola odkrywa, że „wiek jest sfalszowany i że pochodzenie jest szlacheckie“.

Chłopak biegnie od instancji do instancji; zwraca się do samego Lunaczarskiego. Ale tenże Lunaczarski odpowiada mu:

— Szkoły nasze nie istnieją dla wyrodków szlacheckich.

Co począć? Zdemaskowali go i stracili zaufanie. Doniosą zapewne „Młodej gwardji“, młodzieży komunistycznej instytucji, w której znalazł „posadę“.

Opuszcza Moskwę i jedzie do Charkowa. Okres bezcelowych wędrówek. W czasie ostatnich dziesięciu miesięcy swego pobytu w Rosji zapoznał się z więzieniem, ze szpitalem; upadł wycieńczony głodem, na ulicy.

Wędrował z miasta do miasta, był w Noworosyjsku, Suchumie, Baku, trzymał się blisko portów, w nadziei, że dostanie się na statek zagraniczny.

Okazja się nadarzyła. Wskoczył na okręt i chował się tam przez dwadzieścia cztery godzin.

Kiedy wyszedł ze swej kryjówki, okręt zbliżał się do Trapezuntu: Rosja leżała poza nim.

W połowie października przybył do Marsylji. Pracował półtora miesiąca w pobliżu Lyonu. 16. października przyszedł do Paryża.

*

Ma wygląd głodomora. Wygląda na lat 13. Ale chłopiec przeczy temu.

Niegodne złudzenia.

W „Pobudce” redagowanej przez tow. Daszyńskiego znajdujemy artykuł, charakterystyczny dosadnie nowy kurs i „kandydatów oficjalnych”

Dziwny co najmniej jest nastrój, w jakim idzie do wyborów większość kandydatów z listy rządowej. Każdemu, kto chce, czy nie chce słuchać, opowiadają, że Sejm przyszedł to właściwie będzie jakiś przemijający epizod, jakaś próba krótkiej trwałości, w której przedstawicielstwo ludowe gotowe prysnąć jak bańka mydlana!

Wszystko ma zależeć od tego, czy Sejm posłucha w pokorze, co mu podyktuje rząd marsz. Piłsudskiego i wykona „rozkaz” moralny co do litery.

Jak nie, to rząd pozostanie silny jak był, a parlament pogrzebie się na wieki... Dlatego nie potrzeba właśnie stawiać zadań, wypracowywać w mozole programy wyborcze. Wystarczy krzyknąć: „Niech żyje Józef Piłsudski!” Reszta robi się sama tj. *zrobi rozkaz czy życzenie marsz. Piłsudskiego.*

Zaiste wiek złoty próżniactwa myślowego i abnegacji ludzkiej ma zapanować w Polsce wedle opinii tych kandydatów z listy rządowej, którzy sami właściwie niczego określonego nie śmiały żądać, a wszystko, wszystko zostawiają do myślenia i do decydowania jednemu człowiekowi. — Co prawda jesteśmy świadkami, jak popularność jednego Polaka trzyma na powierzchni politycznej całe gromady pro-rządowych zer i nicości, które nie śmiały nawet głośno powiedzieć, że one jego trzymają, bo spotkała by ich salwa śmiechu.

Jak można iść do wyborów do Sejmu prawie „Konstytucyjnego” z takim hasłem, że właściwie szkoda ten Sejm wybierać? Z jakim czołem stanie taki kandydat przed poważniejszymi wyborcami, o których głosy ma się ubiegać na jakiś w gruncie rzeczy niepotrzebny eksperyment kilkumiesięczny?

Gdzież są własne poglądy, własna praca myśli, własnego głosu sumienia? Nie ma ich.

- Wkrótce będę miał szesnaście lat.
- Byłeś więc bez opieki?
- Trochę obrażony, a jednak dumny, odpowiada:
- Nie, zawsze pracowałem.
- Czy zwierzchnicy twoi obrażali cię?
- Zdumiony pyta:
- Co pan rozumie przez słowo zwierzchnik?
- No, przecież tam w Rosji jest G. P. U., Komisariat ludowy, Lunaczarski?
- Ah, aha, biurokracja komunistyczna?
- tłumaczy — tak jest, wiecie państwo, kombiurokracja.
- Czy nikt cię nie bił?
- Nie pozwoliłbym na to!
- No, a G. P. U.?
- Ci z G. P. U., to czekajcie, to znowu co innego, czekajcie nie są ludźmi, to barbarzyńcy.
- A co zamýślasz robić w Paryżu?
- Chcę się uczyć, nie mam pojęcia nawet o rachunku ułamkowym... szkoły prawie na oczy nie widziałem.

W „Dniach” (rosyjski organ radykalnie lewicowy) opowiada sam pod pseudonimem *Ospin*, o swoim życiu, co daje wyobrażenie, czego i jak się uczył.

Tam w Rosji wiele jest takich młodocianych, uczą się głodując, po drodze, błakając się po świecie bezdomnie.

Trudno wnioskować z kropli wody o istocie żywiołu. Ale nawet kropla, która przysłała z Rosji do Paryża, kaprysem losu wygnana, coś niecoś odzwierciedla stosunki tamtejsze.

„Wszystka władza” marsz. Piłsudskiemu! Cały polski rozum stanu u marsz. Piłsudskiego. Cały najwyższy paltrytyzm w marsz. Piłsudskim! Zgoda.

Ale cóż przynoszą ze sobą ci ludzie ci ludzie z różnych obozów, których los nie-szczęśny czy szczęśny postawi na listach rządowych? Gdzie ich dorobek myślowy, gdzie myśl obywatelska i obywatelskie przekonania? Przynoszą tylko — postuszeństwo, nie wiadomo nawet czy wierne, czy z miłości i uwielbienia jednostki płynące, czy też obłudne, pełne niemoralnego kłamstwa ludzi, „z czwartej brygady”...

Rząd, który wychowa z nakładem wielkich mozolów, pieniędzy i pracy takie pokolenie obywatelskie wśród Polaków, nie będzie miał się czem poszczycić, a sam marszałek Piłsudski, który przez całe życie nie nasłuchał się tyle okrzyków — „Niech żyje!” — co w tym okresie przedwyborczym, zanotuje sobie zapewne w pamiętnikach (o których wspominał dnia 6 sierpnia w Kaliszu) znowu coś bardzo a bardzo niepoehlebne o Polakach, coś obracającego się około pewnego dobitnego epitetu, którym kiedyś obdarzał swoich rodaków!

Może jest w dziejach niepodległej Polski potrzebna rzeczą wydobyć z dusz mrowiska klas posiadających na jaw te objawy — „postuszeństwa” — chcemy być grzesznymi — może ci, którzy przed majem żyli bez miary „Komendanta”, powinni teraz za lepszą „konjunkturę” upokarzać się bez miary.

Może dobrze było „pzwartościować” do głębi dusz tłum polskich klas bogatszych i „mądrzejszych” za pomocą krwawej lekcji dni majowych... Może... Ale nie można zaprzeczyć, że ta dziwna „lekcja historii” wydobywa na wierzch życia publicznego taką bezmyślność, takie samozaparcie się i samobieżowanie pewnych i to bardzo licznych ludzi, że traci to prawie okrucieństwem...

Marsz. Piłsudski zna widać te polskie dusze i często ma przed sobą *wspaniałe widowiska „zmiany zdania”*, w których kryje się „humor dziejów”, ale jakże upokarzający dla tych „zmieniających zdanie”! Jest to zabawa czasem tak okrutna, że chciałoby się ją przerwać przez usłyszenie niezależnego głosu człowieka — wolnego od strachu i bezsilnej nienawiści, które rodzą psia pokorę...

Nie mówimy tu oczywiście ani słowa o tych żołnierzach, którzy nawet w ubraniu cywilnym będąc, nie znają żadnej cnoty wyższej nad „subordynację”. Ci też nie mają wielkich prelekcji do zajmowania się tematami Sejmu czy rządu. „Inteligencja” zaś zawsze bywała w sprawach państwowych najmniej rozumną, najslabszą miała wolę, szła za modą myślową, za sugestją bez oporu.

Ale tych mamy na myśli, którzy udają, że chcą „współpracować” z rządem, a wyciągają do tego rządu tylko ręce po pomoc, po protekcję, po wszystko, co potrzeba, aby zdobyć mandaty a w zamian za to tylko udają posłusznych i wiernych, zerkając pilnie czy się nie uda złowić gdzie korzyści dla siebie, korzyści klasowych, za którymi pójdą potem *osobiste*...

Powtarza się i u nas historia znana gdzieś indziej o „kandydatach oficjalnych”. — trzeba będzie to bractwo protegować, a korzyść z niego będzie mniejsza, niż szkoda, którą przyniesie...

WYJAZD MARSZ. PIŁSUDSKIEGO DO KRYNICY.

WARSZAWA. 27. 1. (AW). Wczoraj wieczorem wyjechał do Krynicy na kilkudniowy pobyt marszałek Piłsudski. Powrót marszałka Piłsudskiego spodziewany jest z początkiem lutego.

Przegląd prasy.

WSRÓD-LASU STRONNICTW.

Z powodu zgłoszenia 34 list państwowych do Sejmu „Kurjer Warszawski” próbuje zorientować się w tym lesie:

Prawica i środek, mają dwie listy. Jedna z nich, 24, reprezentuje Komitet Kat.-Nar. Druga z nich, 25, jest listą Bloku Kat. Według „Warszawianki”, z lewego środka doliczyć by tu można N. P. R. prawicę (lista 7).

Grupa prawicowo-środkowa, oparta o rząd, wystąpiła z listą 30. Ma ona charakter wyłącznie dzielnicowy. Jest to grupa, odpowiadająca całkowicie warszawskiej 1-ce.

Dalej idzie Bezpartyjny Blok współpracy z rządem, lista 1. Przypomnijmy tylko, że tutaj kandydują prawie wszyscy ministrowie obecni, i zaznaczmy, że lista p. Stapińskiego (14) nazywa się także „Związkiem chłopskim współpracy z rządem”.

Socjaliści polscy (P. P. S.) idą pod firmą listy 2. Oddzielne drobne grupki socjalistyczne będą im przeszkadzały, ale, jak się zdaje, zaszkodzą ni wiele. Są to „czumowcy” (lista 16) i „drobnerowcy” (lista 34).

Komuniści mają swą listę, oznaczoną numerem 15-tym. Tutaj zaliczyć podobno należy także i listę, zresztą dość zagadkową, nr. 32. Dodajmy odrazu, że z komunistami jest całkiem identyczny „Siel-rob” ukraiński (8). Związek p. Wojewódzkiego (23) i może ukraińska partja pracy (26).

Radykaliści włościanscy mają trzy listy: Wyzwolenie (3), stronnictwo chłopskie Bryła-Dąbskiego (10), i stronnictwo Okonia (12), nie licząc wspomnianej już listy Stapińskiego.

„Blok mniejszości narodowych” (18) będzie tym razem nieco słabszym, niż przed pięciu laty, nie należą bowiem do niego socjaliści mniejszościowi, a także ortodoksi żydowscy, rosjanie, Prilucki, pewna część sjonistów małopolskich p. Reicha. Ci ostatni idą osobno (17), ortodoksi mają listę 33, dalej są listy: Bundu (4), Poale-Sjonu lewicę (5), tegoż P. S. prawicy (27) i sjonistycznego „bloku pracy” (31).

PODZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO NA 3 GRUPY.

„Czas” twierdzi, iż mimo zgłoszenia 34 list państwowych można społeczeństwo polskie podzielić na trzy zasadnicze ugrupowania polityczne:

Ugrupowanie pierwsze obejmuje listy oświadczające się za poparciem rządu w jego dążeniu do naprawy ustroju. Główną listą jest tu lista 1, czyli „Bezpartyjny blok współpracy z rządem”.

II. Opozycja antyrządowa, składa się również z kilku grup. Trzon jej stanowi lista nr. 24, czyli „katolicko-narodowa”. Drugim składnikiem tego ugrupowania antyrządowego jest blok piastowo-chadecki, zwany „polskim blokiem katolickim” (lista nr. 25).

Najwięcej jest rozbite trzecie ugrupowanie to-jest opozycja wobec rządu, mająca charakter społecznie lewicowy. Na czele wysuwa się wśród tego ugrupowania P. P. S. Obok socjalistów z P. P. S. wchodzi do tego trzeciego ugrupowania nader liczne listy żydowskie, ruskie, chłopsko-radykalne, komunistyczne.

LISTA Nr. 1.

Tow. pos. Niedziałkowski pisze słusznie o liście współpracy z rządem:

W imię czego lista Nr. 1 staje wobec kraju? W imię tradycji walk o niepodległość? Czyżby ją w oczach dawnych „prowiąków” reprezentował dzisiaj „departament stanu” Rady Regencyjnej? W imię praw Polski pracującej? Czyżby o nie mieli zabiegać — zdaniem p. p. Polakiewicz, Kościłkowskiego, Fichny — Związek Ziemiaków do współpracy z „Lewjatanem”?

U podstawy tej listy, układanej przez ludzi o psychologii typowo „politykierskiej”, leży głęboko niemoralna nieszczerłość wewnętrzna. Tu działał „rozkaz”, nie działało własne przekonanie. A my — Polska Partja Socjalistyczna — przeciwstawimy tej liście nie puste słowa, jeno konkretne realne plany rozwiązania zagadnień, tętniących krwią i potem Życia. Żadnym frazesem, żadnym okrzykiem nie ominiecie sprawy prawa robotniczego w Polsce niepodległej, ani sprawy reformy rolnej, ani doli „bandosów”.

MIŁOSTKI (LIEBELEI)

wzruszający dramat na tle powieści A. Schnitzlera, pieśń bólu duszy ludzkiej — wyświetlamy z powodu cieszącego się wielką frekwencją dziś i w dniach następnych

APOLLO

Początek seansów w sobotę i w niedzielę pierwszy o g. 3-ciej, ostatni o 9 10 w dnie powsz o godz. 1/4.

Następny program!! Największy film genialnego mistrza reżyserów świata słynnego **Joe May'a**, twórcy „Indyjskiego Grobowca“, „Władcy świata“ i „Hrabiny Paryża“ p. t.

GROBOWIEC MIŁOŚCI (Dagfin)

Najpotężniejsza pieśń miłosna w 14 akt. W gl. rolach Paweł Richter, M. Albani i P. Wegener.

Z kotła wyborczego.

Unieważnienie list Nr. 27, 28 i 35.

WARSZAWA, 27. I. (Tel. wł.). W dniu dzisiejszym państwowa komisja wyborcza badała w dalszym ciągu listy. W związku z podobnymi nazwami list Nr. 8 i Nr. 19 pozostawiono nazwę listy Nr. 8 (Sielrob) bez zmiany, zmieniając nazwę listy Nr. 19 (Jednota Ukr. Sielrobu) na nazwę „Sielrob lewica“. Listy Nr. 10 (Str. Chł.) i Nr. 12 (Str. Radyk. Chł.) pozostały przy swoich nazwach.

Unieważniono listy Nr. 27 (Poalej-Sjon prawica) ponieważ zebrane podpisy nie były umieszczone pod treścią zgłoszonej listy lecz oddzielnie. Dalej unieważniono listę Nr. 28 (Ukr. blok włościan, robotników i pracującej inteligencji) zarówno do sejmiku jak i do senatu ponieważ zamiast podpisami były zaopatrzone spisem wyborców.

Również z powodów formalnych unieważniono listy do sejmiku i do senatu Nr. 35 (Str. Pracy Kresów Zach.). Badanie prawdziwości podpisów listy Nr. 13 (komunistów) i Nr. 16 (Czumowców) nie zostało jeszcze ukończony. Komisja państwowa postanowiła, że nazwy list ukraińskich będą ogłoszone w „Monitorze“ w języku polskim, z podaniem w nawiasie fonetycznego brzmienia ukraińskiego. Następne posiedzenie komisji odbędzie się we wtorek i na niem będą rozpatrywane listy Nr. 13 i 16.

WARSZAWA, 27. I. (AW). „Kurjer Polski“ donosi, iż badanie podpisów złożonych pod listą Nr. 13 wykazało znaczną ilość podpisów fałszywych względnie podpisów nieobywateli polskich. „Kurjer Polski“ dodaje do tego komentarz, iż organizatorom listy komunistycznej zależy na unieważnieniu listy aby stworzyć argument dla propagandy komunistycznej zagranicą i przedstawić w fałszywym świetle stosunki polskie.

AKCES DO CHRZEŚC. STR. ROLNICZEGO.

WARSZAWA, 27. stycznia. (A. W.) „Dzień Polski“ donosi, że w wyniku rozłamu w stronnictwie

Ch. N. napływa do nowoutworzonego Chrześcijańsk. Stronnictwa Rolniczego szereg deklaracji dotychczasowych członków Ch. N. W dalszym ciągu zgłoszenia nadeszli pp. Łuszczewski, b. poseł, Leon Siemiński prezes Tow. Rolniczego w Częstochowie, pułk. Jaworski, red. „Głosu Ludu“, August Lempicki i Witold Mogilnicki.

AKCJA WYB. NIEM. SOCJAL. PARTJI PRACY.

WARSZAWA, 27. stycznia. (tel. wł.) Niemiecka Socj. Partja Pracy rozpoczęła energiczną akcję wyborczą. Gl. Komitet wyb. pod przewodnictwem b. posła tow. Kroniga opracował szczegółowy plan akcji wyborczej, który obejmuje 6 okręgów na terenie b. Kongresówki.

BLOK CZUMOWCÓW I LEWICY SELROBU.

WARSZAWA, 27. stycznia. (tel. wł.) Tak zw. Czumowcy zawarli na terenie Małopolski Wsch. blok wyborczy z lewicą Selrobu.

WARSZAWA, 27. stycznia. (tel. wł.) Na liście radykalnego Str. Chł. która otrzymała Nr. 12, brak jest nazwiska lidera tej partji b. posła ks. Okonia, które znajduje się na liście senackiej tego stronnictwa.

KANDYDACI PPS. W OKR. OSTROWIEC.

WARSZAWA, 27. stycznia. (tel. wł.) Na konferencji okręgowej PPS. okręgu Ostrowieckiego ustalono następujące kandydatury PPS. do sejmiku na okr. Ostrowiec 1) b. poseł Antoni Pączek, 2) Władysław Piątek, okr. sekr. Zw. Metalowców, 3) Michał Woźniak, metalowiec, 4) Józefa Janówna, nauczycielka.

ZAKAZ WYSZYNKU ALKOHOLU PODCZAS WYBORÓW.

WARSZAWA, 27. stycznia. (A. W.) Min. Składowski rozesał do wszystkich województw okólnik w sprawie zakazu sprzedawania i wyszynku napojów alkoholowych w okresie wyborczym.

Krwawy dramat w ministerstwie spraw wojskowych.

WARSZAWA, 27. stycznia. (tel. wł.) Dziś o godz. 12.30 w południe w departamencie sanitarnym min. spraw. wojsk. plutonowy Głowiński w przystępie za-

zdrości wystrzelał z rewolweru zabił pracującą w tym departamencie maszynistkę p. Krawczykową, a następnie sam odebrał sobie życie.

Afera nadużyć w Banku Budowlanym zaleca coraz szersze kręgi.

Aresztowanie 3-go dyrektora Banku.

WARSZAWA, 27 I. (tel. wł.). Sensacyjna afera w Banku Budowlanym, która doprowadziła do aresztowania 3 b. wysokich urzędników państwowych ostatnio dyrektorów tego banku, jak się dowiadujemy zaleca coraz szersze kręgi. Nadzwyczajna komisja do walki z nadużyciami prowadzi dalsze dochodzenia i nie są wykluczone, w najbliższej przyszłości nowe i podobno niezwykle sensacyjne aresztowania.

WARSZAWA, 27 I. (AW.). Sędzia Godecki urzędujący przy Nazwycz. komisji do walki z nadużyciami wezwał do siebie b. dyr. Banku Budowlanego dr. Włodz. Kapskiego. Przesłuchanie trwało przez 5 godzin, poczem sędzia postawił go w stan oskarżenia i wydał nakaz aresztowania. Dyr. Kapski umieszczony został w więzieniu śledczym. Aresztowanie to pozostaje w związku z poprzednimi aresztowaniami dyr. Waszytyckiego i inż. Rechowicza.

Canossa Zinowiewa i Kamieniewa.

Potępienie opozycji Trockiego.

MOSKWA, 27 I. (Pat.). „Prawda“ ogłasza skierowany do redakcji tego dzień. list Zinowiewa i Kamieniewa, stanowiący odpowiedź na listy centr. stronnictwa trockistycznych, zamieszczony w „Prawdzie“ z 15 bm. Zinowiew i Kamieniew w liście tym o-

świadczają, że odłączyli się oni od grupy trockistów już bezpośrednio przy wyłonieniu się sprawy całkowitego i rzeczywistego poddania się uchwałom XV kongresu partji. Dalej stwierdzają oni, że uważają za bezwzględnie szkodliwy kierunek zmierzają-

jący do zorganizowania drugiej partji komunistycznej oraz że zrezygnowanie z dalszej walki przeciw partji musi być bezwzględnie podyktowane podstawowymi interesami dyktatury proletariatu. Co się tyczy dyrektyw centrali trockistów, dawanych swym zwolennikom zagranicą, to Zinowiew i Kamieniew podkreślają, że trockiści szukają dla siebie podpory wśród grup prawicowych, wrogich względem unji sowieckiej i kominternu. W związku z tem potępiają też grupę komunistyczną Masłowa i Ruth Fischer w Niemczech. Zinowiew i Kamieniew potępiają i odrzucają platformę bloku opozycyjnego i oświadczają, że w swej działalności ściśle stosować się będą do uchwał XV kongresu partji. Wreszcie autorowie listu dają wyraz swemu przeświadczeniu, że przeważającą część bylejszej opozycji pogodzi się z faktem. „Prawda“ jako centralny organ komunistyczny stwierdza z zadowoleniem, że Zinowiew i Kamieniew przez swoje listy uczynili decydujący krok i że dzięki temu będzie ułatwiony powrót do partji wszystkich tych, którzy podzielają poglądy przedstawione w wyżej przytoczonym liście Zinowiewa i Kamieniewa.

Katastrofa lotnicza w Toruniu.

Pilot spalił się wskutek eksplozji benzyny.

TORUŃ, 27. stycznia. (Pat.) Dziś około godz. 12 w południe w czasie odbywającego się lotu ćwiczebnego spadł z wysokości kilkuset metrów wskutek oderwania się skrzydła aparat lotniczy 4 p. lotniczego w Toruniu, marki „Spade“. Aparat wskutek eksplozji zbiornika z benzyną splanął doszczętnie, a w nim spalił się również porucznik pilot Tadeusz Folden, lat 29.

Okradzenie rejenta.

Lupem padło 30 tysięcy zł.

WARSZAWA, 27 I. (tel. wł.). Dziś rano wyszła na jaw kradzież o wielkich rozmiarach. W ciągu nocy okradziono kancelarię rejenta Tylanowskiego w lokalu przy ul. Miodowej 7. Kasy nie rozbito, lecz otworzono podrobionymi kluczami. Skradziono całą zawartość kasy składającą się z gotówki i weksli na ogólną sumę 30 tys. zł.

Towarzyszy i Przyjaciół pisma naszego zapraszamy do przedpłaty!

STRZELANINA NA POGRANICZU POLSKO-LITOWSKIM.

WILNO, 27. stycznia. (A. W.) W ciągu ostatnich dni nad granicą polsko-litewską wywiązała się w kilkunastu wypadkach gęsta strzelanina. Według prywatnych wiadomości otrzymywanych z pogranicza, jest to powtórna fala prowokacji litewskich w stosunku do żołnierzy KOP-a, którzy swym spokojnym zachowaniem się pobudzają zaciętość szaulistów litewskich.

ŚMIERĆ ZA POBIERANIE ŁĄPOWEK.

MOSKWA, 27. stycznia. (A. W.) Oddział kaukaski czerezwyczałki rozstrzelał członka komisariatu hand. republik transkaukaskich Nowikowa, który prywatnemu przedsiębiorstwu „Chlebotorg“ umożliwił wywóz 15.000.000 pudów zboża z Rosji, zagranicę, za co otrzymał łapówkę w wysokości 120.000 rb.

Lista P.P.S. ma we wszystkich okręgach wyborczych Nr. 2.

Wszystko na jedwabne pończoszki.

Prof. L. H. Locke z uniwersytetu Columbia U. S. przeprowadził ciekawą ankietę na temat niezmiernie aktualny, mianowicie na co kobiety, pracujące zawodowo, wydają zarobione pieniądze. Z temi pytaniami zwrócił się prof. Locke do paru tysięcy przedstawicielek czterdziestu trzech różnych kobiecych zawodów: stenografistek, nauczycielek, daktylografek, urzędniczek, panien sklepowych itd. I doszedł do niezwykłych rezultatów. Zaledwie pół procentu przepytanych przez niego kobiet (w wieku od lat 15—45) nosiły pończochy i „dessous“ wełniane lub bawełniane. Wszystkie tamte — 99 i pół procent — ubierały się tylko w jedwab. A wszystkie były to pracownice, zarabiające pensje wprost głodowe, ledwo wystarczające na życie. Żadna z nich nie wydawała na stroje mniej niż 18 proc. swego zarobku. Co piąta posiadała piękne eleganckie futro, a co czwarta wydawała rocznie po 40 dolarów „na piękność“: na mydła, kosmetyki, perfumy. Wszystkie zaś, niedojadły i mieszkaly w warunkach wprost rozpaczliwych (jak na amerykańskie stosunki).

Twierdziły, że piękny wygląd i elegancki strój ważniejszy jest dla nich, niż wszystko: jest koniecznością ich zawodów, jedyną radością ich życia, a zarazem jedyną szansą powodzenia. Dzięki

tylko swej „smartness“ (szykowi) mogą liczyć na polepszenie bytu, na zwiększenie pensji, na życzliwość zwierzchników... na ewentualne wyjście za mąż. Całe nasze stanowisko socjalne uwarunkowane jest naszym wyglądem — mówiły — gdyby która z nas przestała się pięknie ubierać, perfumować i szminkować nie pomogłaby jej zdolność ani najcięższa praca: fatalnie spadłaby z drabiny na dół, bez nadziei wybicia się na jakiegokolwiek wyższe położenie“.

Omawiając tę ankietę, prasa amerykańska wyraża wielkie zadowolenie z powodu takiego jej wyniku. Chodzi o to, aby interesy szły dobrze. Czyż fabryki Stanów Zjednoczonych mogłyby rocznie produkować samych kosmetyków i pachnidła za 120 milionów dolarów, z tego samego pudru na 34 milionów dolarów, gdyby kobiety nie były masowymi konsumentami tych produktów?

Kapitalistyczna prasa amerykańska jest zadowolona. Nikt przecież nie wie, że ta lub owa dziewczyna nie zjadła obiadu, aby sobie kupić jedwabne pończoszki, ale jeżeli się pokaże pięknie ubrana, to bądź co bądź wywiera miłe wrażenie.

A nowoczesne niewolnice nie czują całej bezmyślności i bezcelowości takiego życia.

Spryciarze.

Przez 25 lat puszczali w obieg akcje nieistniejących towarzystw.

Przed kilku dniami przed sądem karnym w Londynie zasiadł na ławie oskarżonych niesłychanie sprytny oszust, niejaki Edmund Octavius Eaton, w dodatku pułkownik, który przez 25 lat trudnił się puszczaniem w obieg akcji przeróżnych fantastycznych towarzystw. Towarzyszyli mu sir Charles Herne-Soame, baronet i Robert Harley, którzy z powodzeniem grali rolę dyrektorów w fikcyjnych imprezach Eatona.

Tysiące osób padło ofiarą tych rekinów. Szumne prospekty wypuszczane w setkach tysięcy zapowiadały olbrzymie dochody przy eksploatacji kopalni kredowego opalu, który przy próbach doświadczalnych nie chciał wogóle się palić. Ogółem wypuszczono akcji zgórą 50-u akcyjnych spółek, w których na liście dyrektorów poza wy-

żej wymienionymi arystokratami figurował cały szereg osób o szumnych nazwiskach. Prospekty wysyłano najczęściej do bogatych wdów, emerytowanych staruszek i wogóle do osób, które można było podejrzewać o chciwość, a jednak pozabawionych znajomości stosunków giełdowych. — Wszystkim obiecywano złote góry. Oczywiście okres wojny dał znakomite pole dla działalności szalbierczej trójki, gdyż działania wojenne i brak komunikacji z kolonjami były świetną wymówką niepłacenia dywidend.

Aż wreszcie po 25-letnich operacjach godna trójka znalazła się pod kluczem. Pułkownik Eaton został skazany na 4 lata ciężkich robót, a jego towarzysze stosunkowo lekko — na 6 miesięcy więzienia każdy.

Żony do wynajęcia.

W dawnych, bardzo dawnych czasach nie ceremonizowali się ludzie z urządzaniem ślubów małżeńskich. Oj, mężczyzna poprostu porwał kobietę, którą sobie upodobał, i już... miał żonę. Gdy trzeba płacić za nią rodzicom, dawał żadaną sumę i odchodził z zakupionym nabytkiem do swojego gospodarstwa. Szczątki tych zwyczajów napotyka się jeszcze i dziś i to nie tylko u ludzi pierwotnych. Chińczycy np. uważają za rzecz zupełnie normalną wynajmowanie żony na pewien okres czasu. Jeżeli wynajmuje się np. konie do roboty, pług, czy robotnika, dlaczegoż nie możnaby żony oddać do odnajęcia?

„United Press“ donosi, że wskutek wzmagającej się strasznej nędzy w Chinach zwyczaj „pożyczania“ żon za pewną, ustaloną zapłatą rozpowszechnia się coraz bardziej. W prowincjach

Kansu i Sinkian wynajmowanie żon jest na porządku dziennym. Jeżeli mąż nie może utrzymać żony, wówczas szuka kandydata, któryby ją sobie na pewien czas wynajął. Wynajęcie samo odbywa się bez żadnej specjalnej ceremonii, obaj mężczyźni jedynie ustalają na piśmie czas trwania wynajęcia żony i cenę. Cena przeciętnie wynosi na miesiąc 10 dolarów, lecz trafia się, iż za wyjątkowo piękne kobiety płaci się miesięcznie nawet 50 dolarów. Cenę uiszczą z góry, kobiecie zaś jest surowo wzbronionem w czasie trwania umowy „zdradzać“ najemcę z mężem. Niekiedy wynajęcie przeciąga się na całe lata. Dzieci urodzone w czasie trwania umowy uchodzą prawnie za dzieci najemcy, u którego pozostają po rozwiązaniu umowy.

O wysokich obcasach.

Kobiety chętnie ubierają się modnie a ponieważ teraz jest moda na wysokie obcasy, tedy wszystkie noszą obuwie na wysokich obcasach. A zdrowie?

Ktoby o to pytał!

A jednak badania lekarskie stwierdziły, że wyższe obcasy są niebezpieczne dla organizmu kobiecego i są przyczyną zniekształcenia całego ciała. Powodują one zmianę w układzie łożyska pa-cierzowego, zmieniają punkt ciężkości ciała przyczyniając się do zmiany położenia wszystkich organów wewnętrznych a przede wszystkim wątroby i nerek, przyczem wywołują zaburzenia w organizmie, mniej lub więcej niebezpieczne.

Kobiety, noszące buciki na wysokich obcasach zapadają często na choroby kobiece, nie zdając so-

bie sprawy, z jakiego to niewinnego na pozór powodu straciły zdrowie nieraz na zawsze.

Kobiety pracujące, używające obuwia na wysokich obcasach narażają się nie tylko same na niebezpieczeństwo ale szkodzą też swemu potomstwu.

Wskutek noszenia wysokich obcasów zdarzają się nawet wypadki omdlenia lub ataki bicia serca.

Kobiety oczywiście nie wierzą, że kilkucentymetrowy obcas mógłby je przyprowadzić o ciężkie choroby. Ale lekarze twierdzą inaczej. Lekarz amerykański dr. Smith twierdzi, na podstawie dokładnej statystyki lekarzy, że 87 procent chorób kobiecych spowodowany jest przez używanie wysokich obcasów u obuwia.

Czy warto więc dla mody niszczyć zdrowie? A.

NA EKRANIE DNIA.

Bumaga u was jest?

Szymon Jakóbowicz, 22-letni, ubogi młodzieniec, zamieszkały w Łodzi, nie miał środków, aby się kształcić i dlatego ucząc się nocami, złożył egzamin do szkoły realnej. Ponieważ przepisy obowiązujące z powodu jego wieku, nie pozwalały na przyjęcie go do szkoły — użył podstępny i postąpił się znalezionym świadectwem urodzin, niejakiego Kulickiego, od siebie młodszego o kilka lat i na podstawie tego świadectwa, złożywszy — jak już zaznaczyłem — egzamin, został przyjęty do klasy siódmej. Tu otrzymał promocję z odznaczeniem. Mając jednak wyrzuty sumienia z powodu postąpienia się swoją metryką, zwierzył się z tego, wychowawcy klasowemu, który go skierował do Kuratorjum.

Kuratorjum rozpatrzyło (!) sprawę w ten sposób, że sprawę odstąpiło Prokuratorji...

Efekt był do przewidzenia. Sąd skazał Jakóbowicza na dwa miesiące więzienia.

Historja krótka, pouczająca — i niestety, prawdziwa. Oto biedak, garnący się za wszelką cenę do nauki i zdobywający własną pracą promocję z odznaczeniem — dlatego, że popełnił jeden fałszywy krok — zostaje skazany na 2 miesiące więzienia i wyrzucony poza nawias społeczeństwa.

Teraz Szymon Jakóbowicz, odsiedziawszy karę, pójdzie zapewne kraść, a Kuratorjum będzie mogło spokojnie spać, spełniwszy swój „moralny“ obowiązek.

Furda człowiek i jego szczęście! Aby „bumaga“ była w porządku! Stem.

Krwawy dramat.

WARSZAWA, 27. stycz. (tel. wł.) Wczoraj w godzinach popołudniowych przy ul. Tamki 1. 34 rozegrał się krwawy dramat. Mieszkała w tym domu Aniela Jangielewicz, właścicielka Jatki, która przed 2 laty rozłączyła się z mężem. Jangielewiczowa mieszkała z kilkuletnim synem i przyjacielem Janem Nowakiem. Przed kilku oniami Jangielewiczowa sprzedała swoje mieszkanie i dziś miała się wyprowadzić. Z niewiadomej przyczyny wynikła dziś sprzeczka między Nowakiem i Jangielewiczową. Nagle rozległy się strzały i przybyli sąsiedzi zastali Jangielewiczową ugodzoną 2 kulami a syna i Nowaka ciężko rannych. Przybyły lekarz stwierdził śmierć Jangielewiczowej i Nowaka, ciężko ranny syn Jangielewiczowej zmarł w drodze do szpitala. Przyczyny strasznej tragedji nie zdołano ustalić.

5 lat więzienia za zabicie uwodziciela.

Etelka Csallós, młoda dziewczyna, która — jak onegdaj obszernie donosiliśmy — zastrzeliła swego uwodziciela na ulicy w mieście węgierskiem Szolnok, została skazana na 5 lat więzienia. Jako okoliczność obciążającą przyjęto, że oskarżona nie prowadziła się nienagannie, z drugiej atoli strony stwierdzono, iż kochanek w brutalny sposób odtracił ją od siebie. Między innymi, pewnego razu, gdy po scenie miłosnej nie chciała opuścić mieszkania, polecił ją bratu wyrzucić na ulicę w koszuli.

Barykady przed więzieniem.

Protest ludności przeciw karze śmierci.

LONDYN, 27. stycznia. Poraz pierwszy w historii angielskiej mają być przed więzieniem ustawione barykady. W Cardiff mają być straceni dwaj mordercy boksera Lewisa, gdyż prośba o ulaskawienie została przez sąd odrzucona.

Przed więzieniem gromadzą się wielkie tłumy celem zaprotestowania przeciw egzekucji. Wysłano jeszcze jedną prośbę do króla, która jednak prawdopodobnie również nie będzie uwzględniona, gdyż król ulaskawia jedynie, jeżeli zaleci mu to Rada ministrów.

W obronie przed sezonową drożyzną.

Biuro prasowe Cent. kom. porozumiewawczej Zw. zaw. pracowników państw. komunikuje:

W okresie kilku miesięcy, od maja do wrzesnia, kazdego roku, do szeregu miejscowości napływają dziesiątki tysięcy ludzi zamożnych, którzy w znacznym stopniu podrażają warunki utrzymania. Skutek jest ten, że pracujący tam funkcjonariusze nie tylko mają w tym okresie nadmiernie ciężką pracę, zmuszającą ich do urzędowania po 12-14 i więcej godzin na dobę, ale w dodatku otrzymują pensję, zmniejszoną o procent sezonowego wzrostu drożyzny.

Z szeregu władz — władze pocztowe uwzględniły ten wyjątkowy stan rzeczy i przyznały pracownikom pocztowym zasiłek, wynoszący do 50 proc. uposażenia miesięcznego na cały czas sezonu. Te 50 proc. nie wystarcza, co prawda, bądźco bądź jest pewnym pokryciem nadmiernych, a usprawiedliwionych wydatków.

Od dłuższego czasu różni pracownicy kołacza o uwzględnienie ich wyjątkowego położenia. Położenie staje się tembardziej dotkliwie wobec ogromnego spadku wartości rzeczywistej uposażeń. Z szeregu miejscowości kuracyjnych lokalne oddziały Zw.

zwróciły się do centralnej komisji porozumiewawczej Zw. Zaw. Prac. Państw., na skutek czego C. K. P. udała się do min. Czechowicza z prośbą o audjencję w tej sprawie.

Sprawa jest o tyle pilna, że zanim przejdzie ona normalny bieg urzędowy projektów i decyzji — nastąpi sezon i postawi liczną grupę pracowników w bardzo ciężkim położeniu. Nie można jej odkładać do czasu zasadniczej regulacji plac pracowniczych, gdyż ta, według oświadczenia p. Bartla, oddana będzie do rozstrzygnięcia sejmowi, a sejm, ukonstytuowawszy się w marcu, zapewne nie zdąży jej załatwić w czasie tak szybkim.

Przyznanie już przez min. Poczty zasiłku ułatwia rozciągnięcie tego rozporządzenia i na inne kategorie pracowników tembardziej, że słusność wystąpień pracowniczych jest aż zbyt wymowna i przekonywująca. Wydatek na ten cel nie obciąży skarbu w sposób dotkliwy, gdyż lokalne oddziały Związków żądają zaledwie 20 proc. podwyżki uposażenia miesięcznie w okresie sezonu, co w wielu miejscowościach jest o wiele mniejszym procentem, niż rzeczywisty wzrost sezonowej drożyzny.

Fundusze na bezrobotnych w roku 1928.

Preliminarz budżetowy Funduszu bezrobocia na rok 1928 przewiduje dalszy znaczny wzrost wpływów, i co zatem idzie, dalsze rozszerzenie zakresu akcji i pomocy na wypadek bezrobocia dla pracowników umysłowych i fizycznych.

Przy opracowywaniu preliminarza, dyrekcja Funduszu bezrobocia wychodziła z założenia, że warunki gospodarcze w państwie nie będą w r. 1928 mniej korzystne, niż w roku ubiegłym i przyjęła za podstawę dane cyfrowe, zebrane w ciągu 1927. Według obliczeń dyrekcji, z zasiłków z tytułu akcji ustawowej dla robotników **korzystać będzie około 25.000 bezrobotnych miesięcznie,**

z tytułu zaś państwowej akcji pomocy doraźnej (w okręgach najbardziej dotkniętych klęską bezrobocia) około 30.000 bezrobotnych.

Przeciętny zarobek dzienny dla robotników określono na 4.50 zł., przeciętny zaś zasiłek na 40 proc. tej sumy, tj. na 1.80 zł.

Ogólna przewidywana suma wpływów wynosi w preliminarzu 73,195.000 zł., — czyli o 23,069.550 zł. więcej, niż w roku ubiegłym, ogólna zaś suma przewidywanych wydatków wynosi

47,978.175 zł., czyli 5,055.205 zł. więcej, niż w roku ubiegłym. Przewidywana nadwyżka wpływów nad wydatkami wynosić będzie zatem 25,217.325 zł., podczas gdy w roku ubiegłym wynosiła zaledwie 7,202.980 zł.

W wydatkach preliminarz przewiduje między innymi: 1) na świadczenia ustawowe: 1,800.000 zł. dla pracowników umysłowych i 16,475.000 zł. dla robotników; 2) na świadczenia doraźne: 4,704.000 zł. dla pracowników umysłowych i 19,710.000 zł. dla robotników. Ogólna suma przewidywanych wydatków na świadczenia ustawowe i doraźne dla bezrobotnych robotników i pracowników umysłowych

wynosi 42,689.000 zł.

Pozostała nadwyżka nad wydatkami obrócona będzie na fundusz rezerwy. Pozycja 150.000 zł. na kosztą kontroli bezrobotnych i zakładów pracy konieczna jest dla prowadzenia kontroli nad pracodawcami, uchylającymi się od spełnienia obowiązku zabezpieczenia pracowników, oraz nad bezrobotnymi, nieuprawnionymi do pobierania świadczeń.

Z tajemnic gospodarki Giesche - Harrimann.

W „Gazecie Robotniczej” czytamy:

Na Śląsku zjawiał się swego czasu dygnitarz państwowy p. Dworzańczyk, w roli generalnego dyrektora u Gieschego. Sprowadził go do Katowic żongler polityczno-przemysłowy p. Korfanty.

Jakie są rezultaty dobrego patryoty Ch. D.?

Obiecując przeprowadzenie polonizacji Gieschego, zaczął się p. Dworzańczyk kręcić po partjach sejmowych i namawiać, żeby rząd zrzekł się podatku 30 milionowego i cła wywozowego od cynku, oraz cła przywozowego, od rudy. — Straszono ludzi, że jeśli Harrimann nie otrzyma od rządu koncesji, to fabryki Gieschego staną i polscy urzędnicy stracą chleb, a co do robotników, to już by ani jeden nie był został, tylko Niemcy, Harrimann obiecał, że popłynie złoto dolarowe w strumieniach do przedsiębiorstwa i że powstaną nowe fabryki, że zarząd będzie polski, a wielka masa robotników znajdzie zajęcie.

Po objęciu przez Harrimanna, wybuchł strejk węglowy w Anglii i Harrimann odbił wkład w kilka miesięcy, tak, że prawie nic nie włożył, a to co włożył w inwestycję, to przeważnie na Śląsku Opolskim. Zato

wydalono kilkaset robotników.

Tak wygląda inwestycja Harrimanna, Niemców, co prawda, kilku wydaiono, ale na ich miejsce sprowadzono malowanych amerykańców Niemców i Czechów, którzy pobierają królewskie pensje. Niżej 1000 dolarów niema ani jednego i wielu z tych 50 pseudojankesów nawet nie posiada wyższego wykształcenia.

Na sam wykup mieszkań i urządzenie mieszkań wyrzucono przeszło milion złotych, duża część mieszka w Bytomiu, 18 luksusowych samochodów czeka na skinięcie takich wielkich ludzi.

Polacy są traktowani niżej krytyki i wynagradzani w 6-tej części tego, co Amerykanie. W zarządzie zasiada jedyny Polak, p. Dworzańczyk jako piąte koło u wozu, tak dla parady, z wdzięczności, że umiał pokierować sprawą. Drogę do ministerstw znaleźli Amerykanie sami,

Sprawy partyjne.

POSIEDZENIE OKR. PPS. odbędzie się w sobotę, o godzinie 7-mej wieczorem w lokalu przy ul. Sykstuskiej 1. 21. II. p. Sprawy bardzo ważne. Obecność wszystkich członków konieczna.

Jak pisać do Redakcji należy.

Wszystkich tych, którzy do nas piszą, przesyłając korespondencje lub pisać zamierzają, upraszamy o przestrzeganie następujących zasad. Pisać należy korespondencje:

Krótkie. Długich, często rozwlekłych, w których zatracą się istota omawianej sprawy, ze względu na rozmiar pisma umieszczać nie można. Korespondent z danej miejscowości powinien liczyć się z tem, że czytelnika z innego miasta, sprawy — o ile nie mają charakteru ogólnego a dotyczą tylko lokalnych stosunków — nie obchodzą zbyttnio:

Na jednej stronie pisać należy — a nie na obu, bo to utrudnia pracę zecerów. Pisać atramentem dla oszczędzania oczu redaktorów i zecerów.

Wysyłać wcześniej. Często redakcja otrzymuje wiadomości spóźnione i przez to nieaktualne.

Podawać miejscowość i datę. Redakcja niejednokrotnie męczy się bezskutecznie nad odgadnięciem miejscowości, z której korespondencja pochodzi.

Pisać tylko prawdę i do rzeczy, unikając ordynarnych wyzwisk. Fałszywe wiadomości narażają korespondenta i Redakcję na przykrości, odwoływania i procesy prasowe.

Podać swój adres i podpis. Pisanie anonimów jest właściwością tchórzów. Jeżeli są przyczyny, dla których nazwiska podawać nie należy, Redakcja go nie opublikuje ale wiedzieć musi, kto pisze. Anonimy z zasady idą do kosza.

Pisać na adres Redakcji a nie poszczególnych redaktorów. List, adresowany do redaktora, może kilka dni leżeć na biurku nierozpieczętowany (o ile adresat jest chory lub nieobecny).

W sprawach prenumeraty, zażaleń w wysyłce pisma itd. adresować do Administracji.

Naogół należy się liczyć z tem, że Dziennik jest organem ogółu klasy robotniczej a nie jednostek, że pisze się i drukuje dla wszystkich, którzy go czytają. Należy zatem unikać polemik często — osobistych, o ile one nie dotyczą sprawy ogółu.

Gdy bankier straci na spekulacji...

BERLIN, Z Gotha donoszą: Onegdajszej nocy bankier Droste zastrzelił swą żonę i dwoje małych dzieci, poczem sam popełnił samobójstwo. Przyczyną okropnej zbrodni miała być depresja z powodu wielkich strat, poniesionych na spekulacji giełdowej.

Nowy sposób leczenia cukrzycy?

Pisma wiedeńskie omawiają dodatnie wyniki, jakie osiągnął dr. Dreppler przez zastosowanie w chorobach cukrzycy i wypadkach wrzodów żołądkowych swojej specjalnej metody leczniczej. Choczy wskutek zniszczenia nerwu sympatycznego odzyskiwali całkowicie zdrowie.

Kolonizacja rolna żydów na Krymie.

Pisma sowieckie donoszą, że żydowska kolonizacja rolna rozpoczęta w r. 1925, dała dotychczas następujące wyniki: 12 tys. osób pochodzenia żydowskiego otrzymało osady, których przestrzeń ogólna równa się 120 tys. hektarów.

W najbliższym czasie przewidywane jest nadanie osad 1200 dalszym rodzinom kolonistów żydowskich. Kolonie żydowskie na Krymie tworzą dwie żydowskie Narodowe Rady Wiejskie, posiadają 21 żydowskich szkół powszechnych i dwie szkoły średnie oraz szereg instytucji lekarskich i kulturalnych. Każda osada żydowska posiada własne winnice.

W najbliższych dniach w Mińsku odbędzie się zjazd delegatów osadników żydowskich na Białorusi Sowieckiej.

ANKIETA O KOSZTACH PRODUKCJI.

WARSZAWA. 27. I. (AW). Prace Komisji Ankietowej o kosztach produkcji ukończone mają być ostatecznie na 10 lutego. W tym czasie referaty, sprawozdania i wnioski Komisji będą przedłożone Prezydium Rady Ministrów.

Proces o zamordowanie śp. kuratora Sobińskiego.

Oskarżony Atamańczuk cofa zeznania złożone w śledztwie.

Trzeci dzień rozprawy.

W dniu wczorajszym po odczytaniu aktu oskarżenia w języku ruskim przystąpiono do przesłuchiwania głównego z oskarżonych Wasyl'a Atamańczuka.

Sala sądowa dość licznie wypełniona słuchaczami, z których wielu z niecierpliwością oczekuje bardziej żywego tempa rozprawy, rozwinięcia się najciekawszych momentów oskarżenia oraz zarysowania się tła i kierunku obrony. A tymczasem na sali trwa jakiś apatyczny, monotony nastój. Nie czuje się ani iskierki w stanie panującej półciszy, która w miarę rozwoju procesu ustąpi niewątpliwie miejsca atmosferze gorączki.

Przed sądem stoi jedynie Atamańczuk. Słuszne go wzrostu, niezły ubrany, na zadawane mu pytania odpowiada po rusku, płynnie, bez wahania się ale mówi tak cicho, że sala nie nie słyszy, a do sprawozdawców pism ku ich irytacji dociera co dziesiąte słowo tak, że trzeba dopiero wyjęzonej kooperacji kolegów, by w sumie odtworzyć jako taki związek pomiędzy słowami oskarżonego.

Dotychczasowe zeznania Atamańczuka są ściślemi odpowiedziami na zadawane mu pytania. Najważniejsze punkty swoich supozycji złożonych w śledztwie oskarżony cofa. Wczorajsza rozprawa głównie obracała się dookoła wyjaśnienia kwestji pobytu oskarżonego w Kijowie, gdzie — jak zeznał w śledztwie — przebywał przez kilka miesięcy. Odnosnie do tej sprawy oskarżony cofnął wczoraj dawniejsze zeznania, podając, iż przebywał na kilka miesięcy przed przyjazdem do Lwowa w Stryju, a Kijów wysunął jako parawan dla niewyjawienia osób u których mieszkał, by nie narazić ich na przykrości.

Zeznania Atamańczuka.

— Akt oskarżenia zarzuca panu zdradę główną i zamordowanie kuratora Sobińskiego — stawia pierwsze pytanie przewodniczący s. s. Angielski. Co pan ma na swoją obronę?

Oskarżony nie przyznaje się do winy. Opowiada następnie o przebiegu swego życia od r. 1919.

Osk.: Służyłem w armji ukraińskiej, skąd dostałem się do niewolii polskiej. W 1921 r. chorowałem. W 1922 r. przed wyborami zostałem aresztowany i przebywałem w więzieniu do marca 1923 r. W r. 1924 i 25 służyłem w wojsku polskim przy artylerji polnej w Zamościu.

Przew.: A kiedy i skąd pan przybył do Lwowa?

Osk.: Ze Stryja we wrześniu 1926 r.

Przew.: A coż pan robił w Stryju?

Osk.: Uczyłem się.

Stryj czy Kijów?

Przew.: W śledztwie nie mówił pan o tem. Zeznał pan tam, że był w Kijowie i stamtąd dopiero przybył do Lwowa. Czy był pan w Kijowie?

Osk.: Nie byłem tam wcale, wogóle z Polski nie wyjeżdżałem.

Przew.: A dlaczego zeznał pan, iż bawił w Kijowie?

Osk.: Uczyniłem to dlatego, gdyż nie chciałem zdradzić osoby, u której mieszkałem, by nie narazić jej na przykrości.

Przew.: A w jakim celu przybył pan do Lwowa i co pan tutaj robił?

Osk.: Przyjechałem by uczyć się i w tym celu zapisałem się na kursa naukowe. Uczyłem się całym dniami.

Subsydja z tajemniczych źródeł.

Przew.: Z czego pan utrzymywał się tutaj?

Osk.: Już w śledztwie zeznałem, że otrzymywałem subsydja, których źródeł wymienić nie mogę.

Przew.: A jak pan te subsydja utrzymywał, ile razy?

Osk.: Każdego miesiąca aż do czasu aresztowania mnie.

Przew.: Kiedy pan poznał Jana Werbickiego (oskarżony o współudział w zamordowaniu kuratora Sobińskiego)?

Osk.: Jeszcze w armji ukr.

Oskarżony zeznaje, że spotykał się z Janem Werbickim w 1925 r. we Lwowie, a po przyjeździe do Lwowa w 1926 r. spotykał się z nim częściej.

Przew.: W znalezionych listach wśród aresztowanych i w kole znajomych nazywano pana „Dołnyj”. Jakie znaczenie ma ta nazwa?

Osk.: Nazywano mnie tak z powodu mego wzrostu.

Przew.: Do jednego ze swoich kolegów, przebywających w Gdańsku przestał pan książki, w których znajdowały się fotografie mostów kolejowych.

Osk.: Ja książek tych nie wysyłałem.

Przew.: Przy rewizji znaleziono u pana list jakiejś pani Korolukowej. Jakie stosunki łączyły pana z tą panią?

Osk.: Miłosne.

Przew.: A czy znał pan Huka? (Jak wiadomo Huk został przed kilku miesiącami napadnięty przez niewykrytych dotychczas ludzi i wskutek odniesionych ran zmarł).

Osk.: Nie znałem go.

Przew.: Akt oskarżenia zarzuca panu, że należał pan do Ukr. organizacji wojskowej.

Osk.: Do organizacji tej nie należałem.

Przew.: A nie należał pan do żadnego stowarzyszenia?

Osk.: Tylko do sportowego klubu.

Przew.: A czy zna pan Olgę Werbicką?

Osk.: Nie, słyszałem tylko o niej.

Dlaczego oskarżony zbiegł ze Lwowa.

Przew.: Dlaczego pan w marcu 1927 r. zbiegł ze Lwowa?

Osk.: Już dawno to zamierzałem.

Przew.: Dlaczego uczynił pan to akuratnie w marcu?

Osk.: Ponieważ otrzymałem list od mego znajomego dr. Podhołoskiego z Użhorodu, ażebym przyjechał do niego.

Przew.: A dlaczego po wezwaniu pana przez policję — uciekł pan tak nagle i zostawił swoje rzeczy we Lwowie?

Osk.: Dlatego, gdyż przedtem, gdy byłem wzywany na policję nadkomisarz Mittlener mówił mi, że jestem podejrzany o zamordowanie Sobińskiego.

Przew.: W śledztwie zeznał pan, iż ukrywał się w Stryju przez 2 miesiące?

Aresztowanie fałszerza dokumentów we Lwowie.

Kazimierz Burczyński, zam. w Wulce Panieńskiej 1. 7, przed niedawnym czasem wniósł podanie z prośbą o posadę do Powszechnego Banku Kredytowego, załączając poświadczenie rzekomo wydane przez dyrekcję filji Banku dla Handlu i Przemysłu, iż był tam zajęty. Interesowani zasięgnęli informacji w tym ostatnim banku, gdzie ich powiadomiono, że Burczyński wcale tam nie pracował, poświadczenie zaś zostało sfalszowane.

Powiadomiona o tem policja zarządziła niezwłocznie rewizję w mieszkaniu Burczyńskiego, gdzie znaleziono podrobioną pieczęć tego banku, pieczęć sądu Sekcji I-szej, świadectwa i dokumenty na nazwisko Wincentego Stopczyńskiego, Franciszka Swiderskiego, Zofji Fastman, różne blankiety z pieczęciami, Banku rolnego, blankiety i poświadczenia wojskowe, urzędowe dokumenty pochodzące z wieku 18-go i t. p.

Burczyński, będąc przesłuchanym, podał, że jest porucznikiem W. P. w rezerwie i przyznał się do sfalszowania różnych dokumentów. Podrobione pieczęcie wykonał mu rytownik N. Minkin, zam. przy ul. Legionów. Pewnego razu B. skorzystał z nieobecności urzędnika w Sekcji I-szej i niepostrzeżenie wyćsnął na arkuszu papieru pieczęć tego sądu, która posłużyła mu do zamówienia pieczęci u tego rytownika.

Osk.: Tak.

Przew.: Co spowodowało, że pan wybrał się do Czechosłowacji?

Osk.: Chciałem się dostać do Użhorodu.

Przew.: A jak pan się wybierał w drogę?

Osk.: Ze Stryja udałem się do Doliny do znajomych moich Hretczaków, a stamtąd poszedłem ku granicy.

Przew.: A skąd pan wziął pieniądze na wyjazd do Czech?

Osk.: Z tego samego źródła co poprzednio.

Przew.: Gdzie pan się dowiedział o zamordowaniu Sobińskiego?

Osk.: We Lwowie z gazet.

Przew.: A gdzie pan był w krytycznym czasie zamordowania Sobińskiego?

Osk.: Byłem w tym czasie w kinie „Palace”.

Przew.: A z kim pan poszedł do kina?

Osk.: Z kolegą moim, który przyjechał z zagranicy.

Przew.: Kiedy pan wyszedł z kina i o której pan przyszedł do domu?

Osk.: Z kina wyszedłem o siódmej, do domu przyszedłem o dziewiątej.

S. s. Antoniewicz: W śledztwie pan zeznał że był pan w Kijowie, stamtąd wyjechał z kolegą swoim Czerniawskim i opisał pan szeroko swoje przeżycia z nim. Teraz pan mówi, że w Kijowie nie był, a Czerniawski to jedynie twór fantazji. Dlaczego pan podał tak w śledztwie, a teraz mówi inaczej.

Osk.: Policja napierała na mnie u kogo przebywałem w Stryju, ponieważ nie chciałem narazić na przykrości ludzi u których tam przebywałem — wymyśliłem Kijów i fikcyjnego Czerniawskiego.

Atamańczuk był już raz podejrzany o szpiegostwo.

Sędzia Zgóralski: Czy był pan w Lublinie?

Osk.: Byłem w sądzie wojsk gdyż podejrzewano mnie o szpiegostwo, ale wskutek braku dowodów sprawę umorzono, i wypuszczono mnie z więzienia.

Izolacja Atamańczuka w Stryju.

Prokurator: Czy w Stryju spotykał się pan z kimś?

Osk.: Nie.

Prok.: Jaki? Przez kilka miesięcy był pan w jednym mieście i nie miał żadnych znajomych, nie zawarł z nikim znajomości?

Osk.: Znajomych miałem, ale nie stykałem się z nikim.

Prok.: Czy może pan wyjaśnić dlaczego pan żył tam w takim osamotnieniu?

Osk.: Chciałem się uczyć.

Na tem rozprawę odroczone na dzień dzisiejszy. Dziś Atamańczuk w dalszym ciągu będzie przesłuchiwany.

W śledztwie stwierdzono, że przed kilku laty Burczyński zakradł się do katedry wileńskiej gdzie zamierzał skraść oryginał Tyjcana. Przytrzymano go wówczas sąd zaś skazał go na 4 lata więzienia. Sądy apelacyjne zniżyły tę karę do jednego roku, której rozpoczęcie odroczone mu do 1. listopada bież. roku.

Zdaje się, że oszust sfalszował również poświadczenie urzędowe, iż złożył maturę w gimnazjum lwowskim im. Długosza. oraz dokument porucznika rezerwy.

Wykolejeniec ten podał, iż od maja 1924 r. był bez posady. Z jakiego źródła czerpał jednak środki do życia nie zdołano na razie ustalić.

Wczoraj odstawiła policja Burczyńskiego do sądu, śledztwo trwa jednak w dalszym ciągu

107 MILJONOWY SPADEK.

NOWY JORK. 27. stycznia. (A. W.) Zmarła ostatnio wdowa po założycielu koncernu „Standard Oil Company” Anna Harkness pozostawiła swoim synowi spadek w wysokości 107.000.000 dol. Jest to największy spadek odziedziczony w St. Zjednoczonych w ciągu ostatniego stulecia.

Wypiera się przyjaciela a sam idzie w jego ślady.

Kilka słów o Bojce.

Jakób Bojko porzucił „Piasta”, zerwał z przyjacielem Witosem, z którym długie, długie lata współpracował, politykował i tumaniał chłopów. Porzucił Witosia już jako starzec, spędziwszy wiek siły i zapaku u boku szachraja politycznego i spekulanta na chłopskiej skórze. Powstaje pytanie, co Bojko trzymało tak długo, bo przez żywot cały prawie, przy Witosie? Bo przecie trudno uwierzyć, by Bojko miał więcej rozwagi teraz, aniżeli przed laty. Powody, dla jakich trwał przy Witosie w Piaście, wyłuszczył Bojko w swoim piśmie „Chłop Polski”, tłumacząc chłopom, że Witos „siłą mocy pchał się na fotel prezydalny” i że **ma na sumieniu mord prawie dwu tysięcy żołnierzy, poległych w dniach rewolucji majowej.** Witos był „chciwym władzy i tronu, robił konszachty i konszachty te lubił ponad wszystko”, a on Bojko widzieć „nie chce tych brudasów moralnych i tych budnych spraw, w które się wraz z nimi zaplątał”.

A więc przez tyle lat Bojko patrzył na brudy Witosia i miał sumienie spokojne!

A dalej przypomina Bojko Witosowi, że w r. 1920 obiecał w sposób uroczysty **dać ziemię chłopom**, przeprowadzając reformę rolną, którą jed-

nak „przehandlował w sposób haniebny”.

Na te złodziejstwa i spekulacje patrzył spokojnie Bojko przez tyle lat i nie przeszkadza! Dopuścił do przehandlowania reformy rolnej!

Widział, jak pisze dalej w „Chłopie” — że „Witos to zdrajca chłopskiej sprawy, ogłupiał lud — oszukał, i że dzięki Witosowi sprawa chłopska w Polsce schodziła na plan ostatni, a nędza zaglądała do chat chłopskich”. **A Bojko stał ciągle przy Witosie, współdziałał z nim i sławił.**

Spędziwszy lata w stronnictwie dorobkiewiczów, szachrajów, zdrajców chłopskich i ogłupiaczy ludu — Bojko u schyłku życia bije się w piersi — jaką drogą polityczną idzie? Taką samą, jak Witos! Oto Kuba Bojko połączył się z panami, księżętami Radziwiłłami i Sapiehami z hrabiami Tarnowskimi i innymi wrogami ludu i na jednej „sanacyjnej” z nimi kandyduje liście! Wszak ci sami magnaci, obszarnicy należeli wczoraj do endecji, do chjeno-piasta i byli sprzymierzeńcami Witosia!

I któż jest z chłopów tak głupi, aby uwierzył, że Bojko z księżętami Radziwiłłami przeprowadzi reformę rolną?! Przecież to ta sama, Witosowa polityka!

Z partyjnego ruchu przedwyborczego.

Okręg wyborczy nr. 51.

Pogoda straszna! Śnieg z deszczem uniemożliwia wyborcom udział masowy w zgromadzeniach. Roztopy nie pozwalają agitatorom na intensywną pracę i mimo jednak wszystkich trudności w dalszym ciągu odbyliśmy publiczne zgromadzenia wyborcze dn. 25. bm. w **Kozielnikach, Kulparkowie i Dawidowie**, na których przemawiali nasi kandydaci.

W Kozielnikach zgromadzenie odbyło się na piecach cegielnianych, w Kulparkowie w zniszczonym dworze, w Dawidowie w domu ludowym.

Przewodniczyli tow. Sołek, Wynes i Królik. Przemawiali tow. Cichacki, Herbst i Zakrzewski, popierali dwójkę, tow. Czuczman, Teszcuk i Niżnik.

W dyskusji zabrał głos tylko w Dawidowie dzierżawca dóbr ks. Dominikanów, p. Brzozowski, któremu kandydaci dzielnie i wśród hucznych oklasków odpowiedzieli.

Oświadczenie! Ponieważ komuniści znowu głośzą, że w niedzielę, dn. 29. bm. będą rozbijać nasze zgromadzenie na **Zamarsynowie**, komitet wyborczy P. P. S. publicznie oświadcza, że do tego nie dopuści, a konsekwencje poniosą rozbijacze.
Henz, przew.

ZGROMADZENIA

Określony Wyborczy STRYJ.

1. lutego.

Polmin—Drohobycz o godz. 4-tej popoł. ref. dr. Diamand.

2. lutego:

Konferencja powiat. — Drohobycz: Kobak, z udziałem dra Diamanda.
Wiec — Dolina Klimek.
— popoł. Wygoda: Klimek.
— Bolechów: Wojtowicz Jan.
— Rypne: Haluch.
— Skole: Przewłocki.
— Kałusz: Dr. Moldauer.

5. lutego:

Zgromadzenie — Borysław: Dr. Diamand.
— Synowódzko: Handler, Szuba.
— Brosznów: Haluch.

Dnia 30. stycznia 1928, o godz. 5-tej popoł. odbędzie się w Stryju konferencja O. K. R. Nr. 52 w sali ZZK. ul. Mickiewicza 23.

O. K. R. Nr. 52. — Stryj.

Okręg wyborczy nr. 53.

W ub. tygodniu odbył się w okręgu szereg zebrzań i wieców. W zebraniach wyborczych widoczny duży udział nie tylko robotników, ale także chłopów.

W **Stanisławowie** odbyło się we środę olbrzymie zgromadzenie kobiet.

Podobne zgromadzenie odbyło się we czwartek w **Bitkowie**.

Na obydwu zgromadzeniach uchwalono jednogłośnie nie tylko głosować ale i agitować usilnie za listą P. P. S. Nr. 2.

W poniedziałek 30. bm. wieczór odbędzie się w Stanisławowie Konferencja wyborcza delegatów z poszczególnych miejscowości okręgu wyborczego. Przypomina się członkom Komitetu o obowiązku bezwarunkowego jawienia się.

Dnia 29. b. m. odbędą się zgromadzenia wyborcze P. P. S.

w **BITKOWIE** — referuje tow. J. Gazek.
w **WOROCHCIE** — ref. tow. W. Ochman.
w **KOŁOMYJI** — ref. tow. red. **Br. Skalak** — czołowy kandydat P. P. S.

Egzekutywa Wybor. P. P. S.
Okr. 53.

Okręg wyborczy nr. 54

Agitacja wyborcza w okręgu została rozpoczęta. Powstał komitet wyborczy P. P. S., który pracuje usilnie nad wyłonieniem wyborczych komitetów lokalnych i uruchomieniem akcji wyborczej. W samym Tarnopolu odbył się szereg zebrzań P. P. S. świadczących o dużym zainteresowaniu nadchodzącymi wyborami.

Biuro Komitetu wyborczego na okręg 54 tarnopolski mieści się w Tarnopolu w lokalu Z.Z.K. przy ul. Tarnowskiego l. 4.

Zgromadzenia wyborcze PPS.

NA PERSEKOWCE

odbędzie się w **niedzielę 29. bm. o godz. 10-tej przedpołudniem** w Państw. Fabr. Obróbki Drzewnej (stolarsnia).

Towarzyszki i Towarzysze jawcie się licznie.
Ref. tow. **R. Fröhlich.**

NA BODNARÓWCE

odbędzie się w **niedzielę 29. bm. o godz. 2-giej popołudniu.**

Towarzysze i Towarzyszki jawcie się licznie.
Ref. tow. **K. Ermich.**

Oryginalny a rozumny środek przeciw wojnie.

Jak donosi prasa duńska z Reykjavik, stolicy Islandji, tamtejszy profesor dr. Gudmundus Finnborgason, wypracował i ogłosił projekt gruntownego zapobiegania wojnom. Wymieniony profesor zauważył, co zresztą wszędzie zauważono, że osobista odwaga nie jest zbyt powszechną zaletą, a u rozmaitych krzykaczy znajduje się w stosunku odwrotnym do ich wymowy, zwłaszcza u krzykaczy wojennych.

Opierając się na tem spostrzeżeniu profesor Finnborgason proponuje, ażeby ministrowie, którzy oświadczyli się za wojną, tudzież członkowie parlamentu musieli w chwili jej wybuchu wstępować do wojska jako zwyczajni żołnierze, walczący na froncie. Na pytanie, czy żądanie to odnosi się także do posłanek, odpowiada profesor: Tak. Posłanki będą pełnić służbę w lazaretach polowych na froncie.

A jeżeli jakiś minister lub poseł ukończył już wiek, obowiązujący do służby wojskowej?

— Niechaj tem bardziej idzie na front — woła profesor. — Nie trzeba oszczędzać ludzi, którzy przez długie swoje życie rządili w ten sposób, że doprowadzali do wojny. Jeżeli młodzież niesie w ofierze swoje życie i całą swoją przyszłość, to nie mają prawa do żadnych względów tego rodzaju starzy.

Do Towarzyszy robotników i wyborców m. Lwowa.

Niniejszem podajemy do wiadomości, że **biuro centralnego Komitetu wyborczego P. P. S. znajduje się w lokalu stow. „Praca”, Rynek 8, l. p.**

Biuro otwarte jest codziennie od godz. 10 rano do 7 wieczór bez przerwy.

Telefon biura 37-19.

Ze Związku Dozorców dom. „Praca”.

DOZORCY I DOZORCZYNI!

Głosujcie tylko na kandydatów Związku dozorców domowych „Praca”.

Wszelkie reklamacje, kto ma prawo głosowania mąż czy żona, czy jest wpisany do listy wyborczej należy najdalej do dnia 28. stycznia 1928 zgłaszać w Sekretarjacie Związku „Praca” Rynek 8. l. p. codziennie od godz. 8 — 1 przed poł. i od 3 — 8 wiecz.

BACZNOŚĆ DOZORCY DOMOWI! Zarząd Związku! Stow. „Praca” Rynek l. 8. zawiadamia, że dozorcy domowi mają głosować na asesorów do Sądu Rozjemczego dozorców

na listę Nr. 1.

Za Zarząd:

Folmes Józef, sekr. Sławiński Piotr, przew.

T. U. R. we Lwowie

W sobotę, 28. b. m. o godz. 7.30 w lokalu Rynek 8. l. p. IV. odczyt z cyklu wykładów przedwyborczych tow. dr. Holländera p. t.: „Ordynacja wyborcza”.

Wstęp mają członkowie PPS., TUR., ZNMS. i sympatycy, chcący wziąć udział w akcji wyborczej.

DO WIADOMOŚCI DELEGATÓW NA KONFERENCJĘ WE LWOWIE w sprawie Złotr. Mł. Rob.

W **NIEDZIELĘ 29. stycznia b. r.** odbędzie się konferencja delegatów miejscowości: Borysław, Dolina, Kałusz, Przemyśl, Sambor, Ustrzyki, Lublin, Zamość, w sprawie mającego się odbyć Złotr. Mł. Rob. we Lwowie.

Zbiórka wszystkich delegatów tegoż dnia od godz. 9 do 10.30 przedpoł. w „Dzienniku Ludowym” ul. Sykstuska l. 21. II. p. O godz. 11 przedpoł. konferencja z udziałem delegata Kom. Centr.

ODCZYT tow. dr. Holländera p. t.: „Ordynacja wyborcza” dziś

odwołany odbędzie się w poniedziałek o 7.30 wiecz., Rynek l. 8. l. p.

Komunikaty.

KOMITET WYBORCZY LEGJONISTÓW wzywa wszystkich Legionistów podoficerów do wzięcia udziału we wiece, przedwyborczym podoficerów rezerwy w dniu 29. b. m. o godzinie 10,30 przedpoł. w lokalu Związku podoficerów rezerwy przy ul. Długosza 1. 20.

Za Komitet:

H. Chanicka

Dr. Dregiewicz.

ZWIĄZEK „LABORISTA ESPERANTO- SOCIETO EN LWÓW“ odbędzie Walne Zgromadzenie dnia 5. lutego 1928 o godz. 3 pop. w sali Związku Gastronomicznego, Rynek 1. 3. II. p. na którym po sprawozdaniu z dotychczasowej działalności Zarządu nastąpi wybór nowego Zarządu.

W razie braku kompletu Walne Zgromadzenie odbędzie się tego samego dnia o godz. 4-tej pop. bez względu na ilość członków. Zarząd.

W NIEDZIELĘ, o godzinie 4-tej popołudniu odbędzie się w Związku Pracowników Gminnych, ul. Ormiańska 1. 2 II. p. „Bajki i opowiadania dla dzieci“ z przeżroczkami. O liczny udział uprasza się.

MAŁOPOLSKIE TOWARZYSTWO OGRODNICZE we Lwowie urządza w niedzielę, dnia 29. stycznia b. r. o godzinie 5-tej popołudniu, w sali T-wa Gosp. W. Małop., przy ul. Kopernika 20, miesięczne zebranie z odczytem p. insp. St. Piątkowskiego p. t.: „Wrażenia z wycieczki ogrodniczej zagranicą“. Na zakończenie losowanie roślin. Wstęp wolny. Goście mile widziani.

STARANIEM ZW. NIŻSZYCH FUNKCJONARJUSZY król. stol. miasta Lwowa, odbędą się w sali wykładowej Miejskiego Muzeum Przem. art. we Lwowie ul. Hetmańska 1. 20, następujące wykłady:

31. stycznia: Dr. K. Sochaniewicz. „Jak się ubierają nasze prababki“.

3. lutego, Włodzimierz Demczyński: „Co każdy rzemieślnik i przemysłowiec winien wiedzieć o ustawie przemysłowej“.

8. lutego, Dr. Wł. Wrażeń. „Wyrób i przeróbka żelaza“.

Wstęp 50 i 25 gr. Cały dochód na budowę pomnika Tadeusza Kościuszki.

Początek każdego wykładu o godz. 7-mej wiecz.

POSIEDZENIE ZARZĄDU P. T. E. „Oddział Lwów“ odbędzie się w sobotę dnia 28. stycznia b. r. w Redakcji „Wiek. Nowego“, ul. Sokoła 1. 5., o godzinie 6-tej wieczór.

BAL LOPP-u, odbędzie się dnia 1. lutego w salach Kasyną i Koła lit. art. Przygotowania dobiegają już końca — w wyniku swym dają jak największą rękojmię, że zdobędą powszechne uznanie. Dekoracja, orkiestry, karnety, bufet, kioski, kwiaty i t. d. — wszystko tak przemyślane, by dać publiczności możliwość spędzenia wieczoru jak najprzyjemniej i najwesелей.

Dochód przeznaczony jest na cele LOPP. a w szczególności na dokończenie budowy szkoły mechaników lotniczych. Komitet urzęduje w godz. 10 — 13 gmach województwa I. p.

Dział filmowy.

KINO „APOLLO“: „MIŁOSTKI“ w gł. rolach: Ewelyn Holo, Vivian Gibson. Reżyserja H. i J. Fleckowie.

Rzewny ten i nastrojowy film jest może jednym z niewielk. w tej kategorii, stojącym na wysokim poziomie estetyki i artyzmu.

Pod adresem reżyserji mało powiedzieć: pomysły, trzeba dodać, że jest wyrafinowanie subtelne, i daleka od szablonu. Niezwykłe wczucie się w znaczenie scen fragmentarycznych i ich prawie nowe ujęcie (pojedynki, pożegnania kochanków i t. d.), dalej subtelne cieniowanie w zwrotnych punktach akcji (list, scena zazdrości, przybycie Krystyny po śmiechu kochanka i w. i.) sprawia na widzu duże i dobre wrażenie.

Dwie czołowe postaci kobiece: Vivian Gibson i Ewelyn Hold narzucają wprost swą indywidualność artystyczną i (jak zresztą cały zespół aktorów) dzielnie sekunduja nieprzeciętnej reżyserji. H.

Towarzysze Robotnicy!

żądajcie

„DZIENNIK LUDOWY“

we wszystkich publicznych lokalach jak w restauracjach, fryzjerniach itp.

Za wiersz 5mlm. 1 szpaltowy zwykle za tekstem Zł. —15. Nadesłane Zł. —40, w tekście Zł. —70.

OGŁOSZENIA

Na 1-ej str. Zł. —80 Drobne ogł. za słowo Zł. —10. Komunikaty Zł. —55. ramkowe o 25% drożej.

Administracja

„DZIENNIKA LUDOWEGO“
przeniesioną została do lokalu
„Księgarni Ludowej“ Telef. 19-87

ul. Szajnochy 2.

REUMATYZM

nerwobóle — Ischias,
gościec — ból głowy
i tym podobne dolegliwości
usuwa szybko i pewnie od
25 lat znane nacieranie
pod nazwą

ICHTIOMENTOL

liczne codziennie wpływa-
jące uznania i podzięko-
wania.

ICHTIOMENTOL

Wszędzie do nabycia.

Skład wysyłkowy: Laboratorium chemiczne apteki
Mra Szymona EDELMANA w Samborze.

Firm. 287/27
Sp. IV. 45.

Zmiany i dodatki odnoszące się do
wpisanych do rejestru spółdzielni Firm
Spółdzielni.

Siedziba Firmy: Sambor. Brzmienie Firmy: „Jedność“
spółdzielnia Pracowników P. K. P. z ogr. odp. w Samborze.
Do rejestru spółdzielni wpisano dnia 2. listopada 1927. Na
walnem zgromadzeniu dnia 3 marca 1927 wybrano do za-
rządu Jana Czyżewicza w miejsce Stanisława Masio.

Sąd okręgowy jako handlowy w Samborze.
Oddział V. dnia 29 października 1927.

Unieważniam zgubioną książeczkę wojskową wy-
daną przez P. K. U. Strój na nazwi-
sko Rejkowski Józef.

Okulary, cwikiery i protezy oczne
wydaje dla członków Kasy Chorych na asygnaty
Nowy Zakład Silbera Lwów, ul. Kilińskiego 1
Optyczny — (obok Katedry).

Specjalista chorób płuc, serca i żołądka
Dr. FELIKS HAHN
Gródecka 46. Prześwietl. Roentgenem.

Prof. Irving Fisher — Dr. Eugeniusz Fisk

Skarbiec Zdrowia i Życia

PRZEKŁAD Z ANGIELSKIEGO

TREŚĆ:

Znaczenie powietrza i wody. — Jak mieszkać. — Jak ubierać się. —
Pożywienie: ilość i jakość pokarmu. — Równowaga składników po-
żywienia. — Główne zasady regulowania wagi. — Trucizny zewnętrzne.
O alkoholu i tytoniu. — Higjena zębów, dziąseł, jamy ustnej. — Praca,
zabawa a odpoczynek. — O głębokim oddychaniu. — Higjena ćwiczeń
cielesnych. Higjena nerwów umysłu. Higjena publiczna. Eugenika.

Stron 448, 40 ilustracji
tablic i wykresów

Cena tylko 9 zł. 50 gr.

Trwała, ozdobna oprawa

Jedyny ściśle naukowy, wyczerpujący a dostępny dla każdego laika zbiór
reguł, jak żyć, aby być zdrowym.

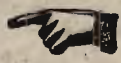
Dzielo to jest polecane przez M. S. W. Departament Służby Zdrowia L. 5631/27 z dnia 27 grudnia 1927 r.

Do nabycia w KSIĘGARNI LUDOWEJ przy ul. Szajnochy L. 2.

Towarzysze!

Popierajcie tylko te Firmy
które korzystają z naszego działu ogłoszeniowego
Kupując, powołujcie się na „Dziennik Ludowy“.

Towarzysze!